

2023-10-03

Remissvar över Ds 2023:22 – Sveriges tillträde till vissa Natoavtal

1. Några inledande ord

Föreningen Svenskt Näringsliv har givits möjlighet att lämna synpunkter på Ds 2023:22 – Sveriges tillträde till vissa Natoavtal.

Svenskt Näringsliv är en organisation som har 60 000 medlemsföretag från alla typer av branscher. Det gör att Svenskt Näringsliv inte företräder en enskild branschs syn på de aktuella frågorna utan har ett brett näringslivsperspektiv.

Svenskt Näringsliv kommer i detta remissyttrande att fokusera enbart på frågan om försvarsuppfinningar.

2. Brister i utredningen om försvarsuppfinningar

Det patenträttsliga regelverket är på många sätt en hörnsten i kunskapsekonomin. En del av kärnan i patentsystemet, som att patentdata blir offentligt tillgänglig, rimmar illa med de behov som finns kring försvarsuppfinningar. Det är därför viktigt att det finns särskilda regler för denna typ av uppfinningar.

Under arbetet med remissen har efterforskningar gjorts bland medlemsföretagen kring hur dagens regelverk fungerar. Det visare sig att det historiskt handlar om ett regelverk som få företag kommer i kontakt med. Bland våra medlemsföretag har det varit svårt att få en samlad syn på ändamålsenligheten i dagens regler och därmed även om de nya reglerna kan innebära praktiska problem för berörda företag.

En sak som saknas i utredningen är en genomgång av hur försvarsuppfinningar hanteras i andra nordiska länder. Det immaterialrättsliga regelverket bygger generellt på internationella, europeiska och nordiska överenskommelser. Reglerna om försvarsuppfinningar tycks dock i större utsträckning lämnat utrymme för nationella lösningar. Utredningen borde ha redovisat åtminstone hur försvarsuppfinningar hanteras i de nordiska länder som redan är anslutna till Nato.

3. Definition av försvarsuppfinning och dess konsekvenser

Kärnan i utredningen om försvarsuppfinningar, med efterföljande förslag, handlar om tillämpningsområdet. Av promemorian framgår att tillämpningsområdet för lagen (1971:1078) om försvarsuppfinningar ("LUF") måste utvidgas till att omfatta utländska uppfinningar som Sverige kan behöva hemlighålla enligt Patentavtalet, även om de inte avser krigsmaterial.

Förslaget innebär att definitionen av "*utländsk försvarsuppfinning*" utvidgas till att även avse uppfinning som är hemlig med hänsyn till *det nationella försvarsintresset i en annan stat* och på vilken patent enligt överenskommelse mellan Sverige och den staten får sökas under förutsättning att uppfinningen hålls hemlig här.

För Svenskt Näringslivs del kan konstateras att förslaget innebär att det kommer att finnas en skillnad mellan vad som är svenska försvarsuppfinningar och vad som är utländska försvarsuppfinningar. Enkelt uttryckt kommer fler typer av företeelser kunna omfattas av "utländska försvarsuppfinningar" än vad som omfattas av svenska försvarsuppfinningar.

Svenskt Näringslivs bedömning är att det är svårt att överblicka konsekvenserna av denna skillnad. Skillnaden kan också leda till svåra gränsdragningsfrågor. Dras frågorna till sin spets skulle förslaget kunna innebära att om en uppfinning ses som utländsk hemlighålls den, men inte om det är fråga om en svensk uppfinning. Är detta avsikten?

Johan Sjöberg
Ansvarig säkerhets- och försvarspolicy

Christina Wainikka
Policyexpert för immaterialrätt